

Ikmēneša jaunumi

Uzkrājumi un ieguldījumi

Līdz ar vakcīnas ieviešanu tagad varam saskatīt
pandēmijas beigas

2020. gada decembris

Tirgus apskats

Novembris bija viens no labākajiem mēnešiem akciju tirgus vēsturē, ko galvenokārt veicināja labās ziņas saistībā ar Covid-19 vakcīnu. Tās ir ļoti svarīgas ziņas, jo mēs pašlaik mēģinām tikt galā ar lielu vīrusa otrā viļņa izplatību. Drīz sāksies 2021. gads, kad sagaidām ierobežojumu atcelšanu un ekonomiskās aktivitātes atsākšanos, pateicoties savlaicīgai vakcinēšanai. Pavasarī notikušo tirgus darbības atsākšanos lielā mērā veicināja monetārie un fiskālie stimuli. Taču tagad līdz ar vakcīnas ieviešanu varam saskatīt pandēmijas beigas. Tirgi pašreiz ir optimistiskāki attiecībā uz prognozēm, un to lielā mērā ir noteikušas ziņas par vakcīnu, kā arī stabilas ekonomikas atveseļošanās gaidas 2021. gadā. Tādējādi akcijas tiek tirgotas par vēsturiski augstākajām cenām, un lāča taktikas ieguldītājs varētu apgalvot, ka to cena provizoriski ir augsta. Taču redzams, ka salīdzinājumā ar citām aktīvu klasēm, jo īpaši valdības obligācijām, priekšroka tiek dota akcijām. Nebijuši apstākļi 2020. gadā noteica nebijušu pasākumu nepieciešamību. Centrālajām bankām un politikas veidotājiem bija jāīsteno nepieredzēti pasākumi, lai stimulētu ekonomiku. Ienesīgums kritās līdz rekordzemam līmenim, turpretī valsts parāds pieauga līdz rekordaugstam līmenim. Līdz ar to, kamēr Covid-19 netiks ierobežots, mūsaprāt, valdību un centrālo banku sniegtais atbalsts, visticamāk, turpināsies arī 2021. gadā.

Akciju tirgus indeksu rezultāti (līdz 2020.gada 30. novembrim)

Reģions	Indekss	Valūta	Rezultāti							
			2020. g. nov.	Kopš 2020. g.sāk.	12 mēn.	2015	2016	2017	2018	2019
ASV	S&P 500	USD	10,8%	12,1%	15,3%	-0,7%	9,5%	19,4%	-6,2%	28,9%
Eiropa	MSCI EURO	EUR	17,5%	-5,4%	-4,4%	6,1%	1,7%	8,7%	-14,2%	22,0%
Austrum-eiropa	MSCI EM Austrum-eiropa	USD	22,4%	-23,0%	-17,9%	-8,1%	33,0%	12,9%	-8,3%	26,9%
Āzija	MSCI EM Āzija	USD	7,5%	17,9%	26,0%	-11,8%	3,8%	40,1%	-17,3%	16,6%
Latīņamerika	MSCI EM Latīņamerika	USD	21,6%	-24,7%	-17,3%	-32,9%	27,9%	20,8%	-9,3%	13,7%

Prognozes

2021. gadā ekonomika tiks atbalstīta, taču mēs saskatām iespējamu risku ziemas mēnešos, jo daudzas valstis daļēji ir atjaunojušas stingrākus ierobežojumus, kas varētu samazināt pieprasījumu un īslaicīgi negatīvi ietekmēt makroekonomiku. Taču pagaidām tirgus dalībnieki pievērta uzmanību nevis minētajai makroekonomikas lejupslīdes varbūtībai, bet gan vakcīnām un politiku teiktajam par stimuliem. Attiecīgi esam pieredzējuši ārkārtēji augstu optimisma līmeni, kas tirgos iepludināja investoru kapitālu. Taču, neraugoties uz pieaugošu agresīvo noskaņojumu, ienesīgums joprojām ir ļoti zemā līmenī, lai gan peļņas prognozes ir labvēlīgas. Joprojām tiek sagaidīta turpmāka stimulēšana, un viss minētais pamato mūsu viedokli, ka 2021. gadā akciju cenas var turpināt palielināties.

Mūsu IKP prognozes. 2020. gadā sagaidāms negatīvs globālā IKP pieaugums – par aptuveni 4,5%. Savukārt uzņēmumu peļņa samazināsies par aptuveni 15 – 20%. Tikmēr kapitāla tirgus ir atguvies no iepriekšējā krituma. Gan straujās korekcijas korporatīvajā sektorā, gan centrālo banku un valdību vērienīgās stimulēšanas programmas ir radījušas labu vidi, lai ekonomika normalizētos. Mūsaprāt, izaugsme varētu sasniegt 5% 2021. gadā un 4% 2022. gadā, bet uzņēmumu peļņas pieaugums – aptuveni 25% 2021. gadā un 15% 2022. gadā.

Lai gan mēs varam sagaidīt pāris vājākus makro rādītājus ziemas mēnešos sakarā ar stingrākiem ierobežojumiem, it īpaši pakalpojumu nozarē, sagaidām, ka makro rādītāji strauji uzlabosies un paplašināsies, jo 2021. gadā valstu ekonomika "atvēršies". Mūsaprāt, finanšu apstākļi ir labvēlīgi, tirgi ir pārpludināti ar likviditāti, kapitālieguldījumu apjoms palielinās, bet politiskie riski 2021. gadam ir izzuduši. Turklāt pēdējā laikā slīkās ziņas patiesībā ir labas ziņas, jo vājāki makro rādītāji mudinātu politikas veidotājus saglabāt stimulus vai pat paplašināt tos. Tātad 2021. gadā gaidāma reālās ekonomikas atgūšanās, taču jautājums ir par to, vai izaugsmes atsākšanās būs arī gaidāmās peļņas apstiprinājums.

Nākamā gada riski ietver procentu likmju pieaugumu un inflācijas gaidas. Zemākas reālās peļņas likmes ir nodrošinājušas papildu likviditāti un sekmējušas augstākus akciju novērtējumus. Jautājums ir, kas notiktu, ja centrālās bankas sāktu samazināt stimulus un ja palielinātos procentu likmes. Taču, ņemot vērā to, ka valsts parāda un privātā parāda līmenis ir augsts, un ekonomika joprojām ir novājināta, mēs nevaram sagaidīt, ka lielākās centrālās bankas tuvākajā laikā paaugstinās savas procentu likmes. Tādējādi nākamajos mēnešos inflācijas šoks nav gaidāms, taču, ņemot vērā likviditātes palielināšanos, mēs tam uzmanīgi sekosim ilgtermiņā.

Mūsu tirgus vērtējums. Lai gan pasaule kārtējo reizi piedzīvojuši neveiksmi, kas saistīta ar Covid-19 izplatības palielināšanos, iedrošinošās ziņas par gaidāmajām vakcīnām un ASV vēlēšanu iznākumu, ko investori atzinīgi novērtējuši, palīdz mums justies pārliecinātākiem un cerīgākiem attiecībā uz 2021. un 2022. gadu. 2021. gadā dzīve pakāpeniski atgriezīsies savās slīdēs, un mēs vismaz daļēji atgriezīsimies pirmskrīzes modeļos un uzvedībā. Rīkojoties kā parasti, vajadzētu rasties vajadzībai pēc lietām, no kurām mēs bijām spiesti atteikties pandēmijas laikā.

Centrālās bankas turpinās atbalstīt atgriešanos normāli funkcionējošā sabiedrībā un stabilākus ekonomiskos apstākļus, nodrošinot, lai turpmākajos gados sistēmā būtu pietiekami daudz likviditātes un lai galvenās procentu likmes un valdības obligāciju ienesīgums neuzšautos debesīs. Vienlaicīgi pieredzēsim arī neparasti tālejošas fiskālās stimulēšanas programmas. Atveseļošanas procesam stabilizējoties, minētās programmas pāries no ārkārtas reaģēšanas uz nākotnes iniciatīvām, piemēram, pārejas uz zaļāku ekonomiku visā pasaulē.

Šo skaidro uzlabojumu kapitāla tirgus jau ir ņēmis vērā, un pagājušā gada pavasara akciju tirgus kritums ir apvēršies. Finanšu aktīvu cena ir būtiski pieaugusi, un tagad tā ir diezgan augsta vēsturiskā griezumā. Straujais pieaugums novembrī nozīmē, ka daudzu investoru pašreizējās domāšanas veids liecina par optimistisku redzējumu un vispārēju riska pieaugumu viņu portfeļos, kas parasti ierobežo cenu augšupejas iespēju un padara tirgus jutīgākus pret negatīvām ziņām.

Tomēr to līdzsvaro spožas vidēja termiņa prognozes gan attiecībā uz IKP pieaugumu, gan uzņēmumu peļņu. Arī procentu likmju un obligāciju ienesīgums ir ārkārtīgi zems, un ir sagaidāms, ka tas tāds saglabāsies vēl kādu laiku, kas nozīmē, ka alternatīvu peļņas avotu nav daudz. Tas ietekmēs relatīvās cenas un radīs toleranci pret augstākiem aktīvu novērtējumiem.

Iepriekš minētā informācija sniegta tikai informatīviem nolūkiem. Tā nav konsultācija par ieguldījumiem vai kāda produktu vai pakalpojumi piedāvājums. Ne šis dokuments, ne arī tajā aprakstītie produktu nav paredzēti izplatīšanai vai pārdošanai Amerikas Savienotajās Valstīs vai personām, kas ir Amerikas Savienoto Valstu rezidenti (ASV personas), un šāda izplatīšana var nebūt likumīga. SEB neatbild par investīciju lēmumiem, kas pieņemti balstoties uz iepriekš minēto informācija. Sniegtās informācijas pamatā esošie dati ir iegūti no avotiem, kurus SEB uzskata par ticamiem. SEB neuzņemas atbildību par informācijas pilnīgumu vai pareizību, vai par kaitējumu, kas var rasties šādas informācijas izmantošanas rezultāti. Ieguldījumi akcijās, fondos un citos vērtspapīros ir saistīti gan ar iespējām, gan riskiem, ieguldījumu tirgus vērtība var gan palielināties gan samazināties. Dažkārt zaudējumu apmērs var pārsniegt sākotnējā ieguldījuma apmēru, Jūsu peļņu no ieguldījumiem, kas veikti ārvalsts tirgos, var ietekmēt valūtas kursu svārstības. Aprakstīto investīciju produktu ienesīgums un iepriekšējo vai turpmāko periodu finanšu rādītāji nav nākamā periodu ienesīguma apsoliņums vai pamatojums. Pirms lēmumu par ieguldīšanu pieņemšanas iesakām rūpīgi izanalizēt finanšu, juridisko, regulējošo, grāmatvedības un nodokļu jautājumus, kas saistīti ar ieguldīšanu fondos, izvērtēt visus ar ieguldīšanu saistītos riskus, kā arī ieguldījuma piemērotību un atbilstību. Ja nepieciešams, sīkāku skaidrojumu iegūšanai aicinām vērsties pie SEB konsultanta, bet nodokļu jautājumos – pie attiecīgās jomas speciālista. Vispārīga informācija par ieguldīšanu un vērtspapīriem ir pieejama SEB Timekļa vietnē <https://www.seb.lv>